

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ VARUJE!

Segregace vážně škodí Vám i lidem ve Vašem okolí

28. květen – 10. červen 2011

Ministerstvo kultury ČR, Nostický palác, Galerie NAPA, Prokopská 8

Kurátorky: Tamara Moyzes, Zuzana Štefková

Umělci a umělkyně:

Árpád Bogdán (HU), Věra Duždová (CZ), Pavlína Fichta Čierna (SK), Arie Farnam, Matt McClean a Dantia MacDonald (USA), Lad'a Gažiová (CZ), Guma Guar (CZ), Miroslav Hašek (CZ), Zdena Kolečková (CZ), Damian Le Bas (GB), Damian Le Bas jr. (GB), Delaine Le Bas (GB), Tamara Moyzes & Zuzana Štefková (SK/CZ), Csaba Nemes (HU), David Tišer (CZ), TOY BOX (CZ), T.A.M.A. (GR), Shlomi Yaffe (IL)

13. listopadu 2007 dal Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku za pravdu osmnácti romským dětem z Ostravy. Soud uznal, že děti neměly rovný přístup ke vzdělání. Bohužel v případě většiny romských dětí, které jsou hromadně umísťovány do škol pro děti se speciálními potřebami, nemá rozhodnutí štrasburského soudu žádnou dohru. A to přes to, že soud označil segregaci za diskriminační, vzhledem k tomu, že dítě ze „zvláštní“ školy má jen mizivou šanci získat vyšší vzdělání. Segregace však není jen problémem tzv. zvláštních škol. I v normálních školách s vyšším počtem romských dětí dochází dříve či později k segregacním tendencím. Rodiče „bílých“ dětí dávají své potomky raději jinam a škola skončí jako čistě romská. Absolventi takto etnicky poznamenaných škol se pak potýkají s podobnými problémy jako studenti škol zvláštních.

V důsledku této, plánované i spontánní segregace roste množství nekvalifikovaných a tedy obtížně zaměstnatelných mladých lidí, kteří v drtivém počtu případů nenajdou práci a skončí na podpoře v nezaměstnanosti. V tomto bludném kruhu vede vyloučení a neadekvátní vzdělání k chronické nezaměstnanosti, na kterou se nabalují další sociální problémy. Děti ze sociálně vyloučených rodin mají v důsledku ztížený přístup ke vzdělání a kolotoč příčin a následků se rozbíhá nanovo.

Tomuto bludnému kruhu lze tedy čelit pouze změnou v přístupu majoritní společnosti, což je, vzhledem k tomu, že se stereotyp a realita vzájemně umocňují, úkol takřka nadlidský. Přesto je nutné o nabourání předsudků, alespoň usilovat. Přehlížení tohoto jevu se totiž může už brzy otočit proti „bílé“ většině.

Výstava *Ministerstvo školství varuje: Segregace vážně škodí Vám i lidem ve Vašem okolí!* si klade za cíl přispět ke zviditelnění problému segregace Romů a to nejen v českém vzdělávacím systému. Poukazuje na explicitní i skrytý rasismus, který se může skrývat za zdánlivě neutrálními frázemi provázejícími diskuzi o oddělení Romů od zbytku „bílé“ společnosti. Umělci participující na výstavě se tedy neomezují na konstatování, že normální děti nepatří do zvláštních škol, ale zamýšlí se na mechanismy, které bílé většině umožňují izolovat romské spoluobčany. Zároveň tento projekt nabízí jiný pohled na samotnou romskou komunitu, která je tentokrát nahlížena romskými očima. Místo zdůrazňované nepřizpůsobivosti a problematického soužití s majoritou se zaměřuje na pozitivní hodnoty romského životního stylu a nastavuje tak zrcadlo bílé většině.